

OP PAD MET
RWS verbindt 06

Een dijk inspecteren: hoe doe je dat?

Dijken beschermen ons land tegen overstromingen, maar krijgen door klimaatverandering steeds meer te verduren. Neem bijvoorbeeld de droogte van afgelopen zomer. Welke invloed heeft dit op onze waterkeringen en hoe gaan we hiermee om? Assetmanager dammen, dijken en duinen Wilbert van Maren (WNZ) neemt ons mee in de wereld van de dijksinspecties.

‘Samen met diverse andere keringen beschermt deze dijk een flink deel van Zuid-Holland tegen hoogwater’, vertelt Wilbert op Landtong Rozenburg. ‘Daarom laten we elke dijk minimaal 2 keer per jaar inspecteren door een aannemer. Dat gebeurt net ná en net vóór het stormseizoen. Het is belangrijk dat we eventuele gebreken voor het seizoen daarop herstellen, zodat een dijk weer de weerstand kan bieden die hij moet bieden. Als we een gebrek vinden dat een risico vormt voor de waterveiligheid, dan herstellen we dit zo snel mogelijk. De status van kleinere, niet-urgente gebreken houden we met het monitoringsplan bij. Neemt het risico toe, dan grijpen we in.’

Gedeelde verantwoordelijkheid

De verantwoordelijkheid voor het instandhouden van primaire keringen deelt Rijkswaterstaat met de waterschappen, zoals vastgelegd in de Waterwet. Om aan te tonen dat we aan deze zorgplicht voldoen, rapporteren we jaarlijks aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat over de uitvoering van ons beheer.

De zwakke plekken

Er zijn diverse factoren – groot en klein – die volgens Wilbert kunnen bijdragen aan het bezwijken van een dijk. In de waterwereld worden dit ook wel ‘faalmechanismen’ genoemd. ‘Bij aanhoudende droogte wordt de grasbekleding op een dijk zo’n faalmechanisme’, vertelt Wilbert. ‘De wortelstructuur van het gras is namelijk belangrijk voor de stevigheid van de dijkbekleding. Door monsters te laten nemen, komen we erachter of een dijk tijdens aanhoudende droogte sterk genoeg blijft om zijn taak goed uit te voeren.’

Hoe een dijk zich houdt, hangt ook af van de dijkopbouw. Vooral veendijken zijn erg gevoelig voor droogte, legt Wilbert uit. ‘Veen werkt als een spons: het krimpt in als het uitdroogt en zet uit als het nat wordt. Als veen droogt komt te liggen, gaat het organisch materiaal waaruit de dijk bestaat oxideren. Hierdoor wordt de sponswerking van de dijk minder en kan deze inzakken.’ In de regio West-Nederland Zuid, waar Wilbert werkt, bestaan de dijken voornamelijk uit zandig materiaal dat is afgedekt met klei en gras. ‘Ook klei krimpt in als het uitdroogt. In de bovenste laag van de dijk kunnen dan scheuren ontstaan. Kortom, iedere ‘groene’ dijk krijgt vroeg of laat last van aanhoudende droogte.’

Op zoek naar gebreken

Hoe gaat een dijkinspectie eigenlijk in z’n werk? Wilbert legt uit dat Rijkswaterstaat die taak uitbesteedt aan aannemers. ‘Een inspecteur moet gediplomeerd zijn om onze dijken te mogen controleren. Dat gebeurt in vakken van 5 bij 5 meter. Heeft een dijk zichtbare gebreken, dan maken de inspecteurs een overzichtsfoto en noteren ze de coördinaten. Zo maken we de hele dijk ook digitaal inzichtelijk en kennen we de meest cruciale plekken. Met de herstelwerkzaamheden brengen we de dijkbekleding weer op niveau. Kleine scheurtjes herstellen meestal zichzelf weer in het najaar, als het weer wat vaker regent.’

Sensoren

Een nieuwe manier om veranderingen in een dijk te inspecteren, is het gebruik van sensoren. Deze meten onder andere de waterstand, temperatuur en trillingen in een dijk. Zo weten Wilbert en zijn collega’s niet alleen hoe een dijk verandert, maar ook hoe snel dit gebeurt.

Altijd met een RWS-bril op

Wilbert vindt het vooral belangrijk dat onzekere situaties voorkomen worden. ‘En dus moeten we inspecties en herstelwerkzaamheden op tijd uitvoeren. Met nieuwe technologieën, zoals dijksensoren en satellietmetingen, brengen we de staat van onze keringen steeds beter in beeld. Samenwerken helpt daarbij. Dijktrajecten lopen soms over in gebied dat door een waterschap wordt beheerd. Met elkaar onderzoeken we hoe we onze waterkeringen naar een hoger kwaliteitsniveau kunnen brengen. Dat vind ik het allermooiste aan mijn vak, samen met de techniek die erachter schuilgaat. Ons werk is van nationaal belang. En op welke dijk ik ook kom: ik heb altijd mijn RWS-bril op. Water en waterveiligheid blijven toch mijn passies.’

Praat mee op Plein IenW

Wat vind jij het allermooiste aan je vak? [📧 Praat mee op Plein IenW!](https://pleinienw.nl/thoughts/12939) (https://pleinienw.nl/thoughts/12939)